RADAR

Skeppsbron Jönköping:

PROGRAM FÖR GESTALTNING AV PARKETTPARKEN

Gestaltningsprinciper för kvartersparken i Västra delen, etapp 1

Konsultgrupp:

Radar Arkitektur & Planering AB
Surbrunnsgatan 6
411 19 Göteborg

031-10 98 90
kontoret@radar-arkplan.se

Team:
Åsa Setterby Modéus, uppdragsansvarig Landskapsarkitekt LAR/MSA
Louise Rådberg, medverkande Landskapsarkitekt MSA
Linda Wedbland, medverkande landskapsarkitekt LAR/MSA

Innehåll

Radar har fått i uppdrag av Södra Munksjön utvecklings AB (SMUAB) att göra ett förslag för gestaltning av allmän platsmark i Skeppsbron, Södra Munksjön i Jönköping. Gestaltningsförslaget gäller för etapp 1, men utredningar under arbetets gång har tagit hänsyn till hela exploateringsområdet. Gestaltningsförslaget för allmän platsmark är uppdelade i tre rapporter. Denna rapport behandlar gestaltning av Parkettparken.

Inledning 4

Illustrationsplan förslag 5

Gestaltningsprinciper för Parkettparken 6

Disposition och struktur 6

Parkens entréer 6

Stråk och vistelseytor 8

Lilla parktorget 10

Soltrappan 12

Funktion 12

Material och utrustning 14

Markbeläggning 14

Utrustning 15

Gestaltningsprinciper för växtmaterial 16

Parkens träd 16

Buskar och perenner 18

Höjd- och rumslighet 24

Inledning

Bakgrund

Enligt ramprogrammet för Jönköpings kommun ska nya kvartersparker anläggas på befintlig industrimark. Tillsammans med det genomgående stadsstråket Oskarshallsgatan, blir de en viktig struktur i stadsdelen som ska bidra till stadslivet med grönska och vistelseytor. I Skeppsbron kommer två kvartersparker byggas, en i västra delen och en i östra.

Kvartersparken i etapp 1 ligger mitt i området och är en del av ett kvarter. Kvartersparken ansluter till Oskarshallsgatan i söder och mot en upphöjd bostadsgård i norr. Bebyggelsen i kvarteret består av två höga punkthus på var sida om bostadsgården vilket skapar ett öppet luftrum mot Skeppsbroparken och Munksjön.

Eftersom parken nyanläggs på industrimark finns ingen befintlig struktur eller karaktär att bygga vidare på. Parkettparken ska vara ett grönt parkrum i kvarteren och komplettera andra gröna vistelseytor i stadsdelen såsom Skeppsbroparken och Oskarshallsgatan.

Syfte

Syftet med föreliggande arbete är att ta fram ett gestaltningsförslag för Parkettparken i västra delen av området, etapp 1, som en följd av det parallella uppdrag som genomfördes 2016. Beställare är Södra Munksjön utvecklings AB. Programmet ska fungera som underlag till kommande detaljprojektering.

Utgångspunkter

Utgångspunkter för arbetet har varit ramprogrammets övergripande mål och parkens geografiska placering i stadsdelen men också de synpunkter och konkreta direktiv som togs fram av arbetsgruppen på SMUAB efter att det parallella uppdraget genomförts och presenterats.

Under hösten 2016 höll SMUAB i en medborgardialog för Munksjökajen och parkerna i Skeppsbron. Via dialogen samlades tankar, idéer och förslag på hur Jönköpingsborna ville att de offentliga platserna skulle se ut och vilken typ av aktiviteter de skulle erbjuda. Medborgarnas förslag har utgjort en viktig grund för utformningen av Parkettparken.

Sammanfattning utgångspunkter i punktform:

- Kvartersparken ska erbjuda lugn och vila med fina planteringar.
- En sittrappa i söderläge placeras mot den upphöjda bostadsgården.
- Då kvartersparken är mycket smal är det bra om parken kan omfatta grönytorna längs Oskarshallsgatan.
- Hörnen på parken ska markeras och skapa välkomnande entrérum.
- Träd får gärna planteras men inte skugga sittrappan för mycket.
- Inslag av vatten är ett fint inslag i parken, gärna i form av en fontän.
- En nätstation placeras i parkens nordöstra hörn.

Övergripande mål

- Parkettparken ska upplevas som ett intimt grönt parkrum som präglas av en lugn atmosfär.
- Parken ska vara tydligt avskild från Oskarshallsgatan samtidigt som tydliga entrérum välkomnar in i parken.
- Planteringsytor med buskar och perenner ger olika prydnadseffekter över årstiderna och skapar rumslighet i parken.
- Det ska finnas ett flertal platser att slå sig ner på av varierande karaktär. Både för litet större sällskap men också för två eller för den som är ensam.
- Man ska kunna röra sig genom parken, det skapar liv och närvaro, men stråken ska vara småskaliga och inte upplevas som stråk för genomfart.
- I bästa söderläge föreslås en soltrappa, som också hanterar höjdskillnaden mellan park och bostadsgård.
- Parken utformas så att den erbjuder fina miljöer för olika åldersgrupper. Parken ska inspirera till vistelse, samvaro och vila. Objekt och detaljer som fungerar både som prydnader och för lek skapar mervärde. Inga traditionella lekredskap föreslås i parken.

Parkettparken ska erbjuda intima parkrum med mycket sittplatser.

Perenner skapar upplevelserika miljöer.

I parkettparken placeras en soltrappa i sydvästläge.

Illustrationsplan förslag

PARKENS LÄGE

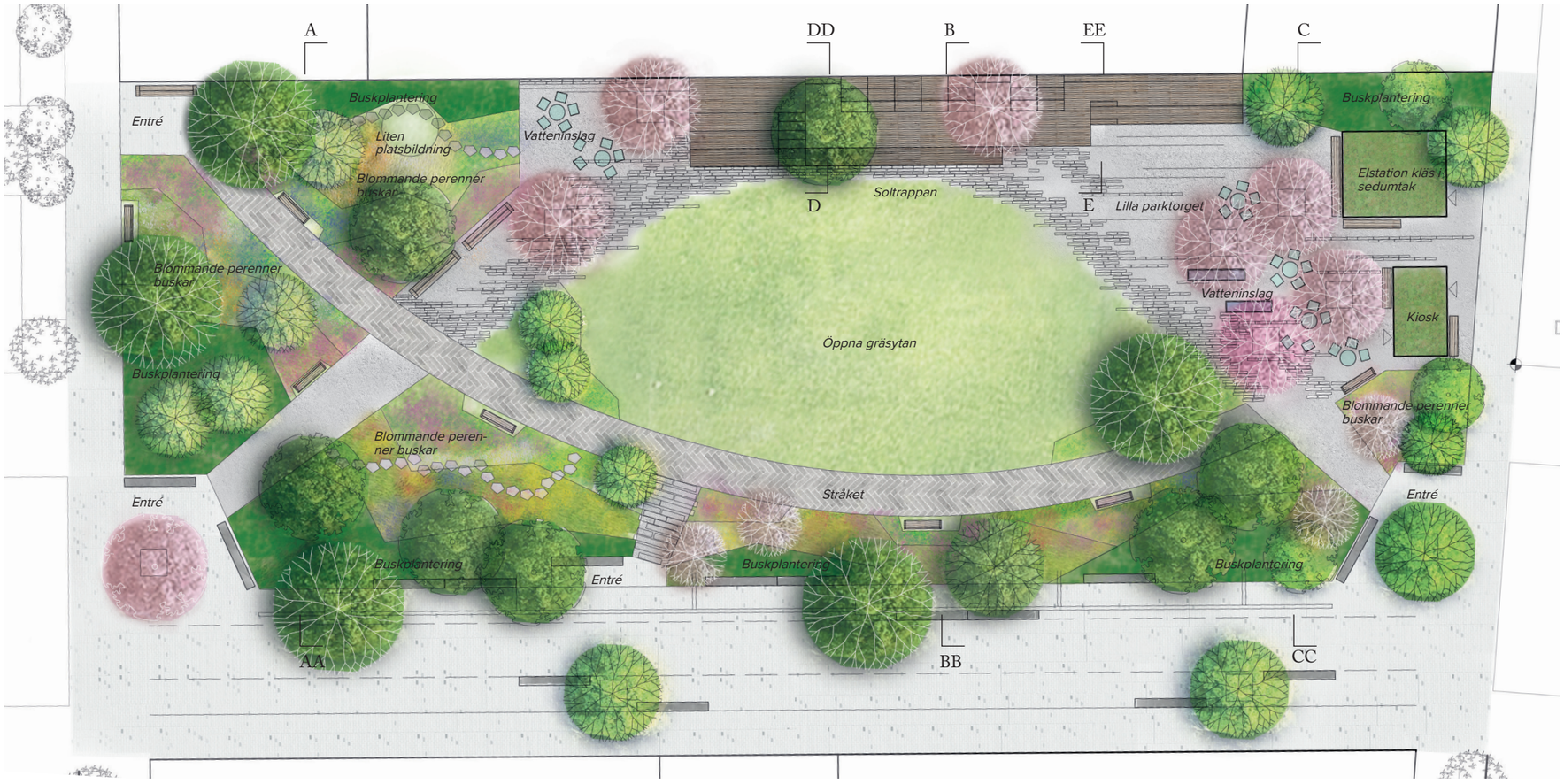

PARKETTPARKEN
Skala 1:300 (A3)

Gestaltningsprinciper för Parkettparken

Parkettparken ska upplevas som en lugn grön oas, ett vardagsrum för de boende i närområdet. Här finns många sittplatser, i skugga och i sol, för umgänge, ensamhet och vila. Vackra busk- och perennplanteringar avskärmar parken mot de angränsande gatorna och skapar rumslighet och ger blomsterprakt. En soltrappa med en stor variation av sittmöjligheter placeras i bästa solläge.

Disposition och struktur

Parkettparken är omgiven av gator på tre sidor, två punkthus och en upphöjd bostadsgård i norr. Parkytan är långsmal och mäter endast 20m i bredd enligt detaljplanen. För att skapa så mycket parkyta som möjligt har den del av Oskarshallsgatan som föreslås vara grön vistelseyta lagts direkt intill parken. Oskarshallsgatan har därför en annan disposition längs denna sträcka. Parkträd och sittmurar vandrar ut i gatan och skapar ett mer intimt gaturum där trafikanten tvingas sänka hastigheten ytterligare. Detta gynnar parken och gångfartsgatan.

För att parken ska upplevas som en lugn och skyddad plats disponeras ytan så att planteringsytor med träd, buskar och perenner koncentreras mot omgivande gator som en grön avskärmning. Vegetationen omsluter ett inre parkrum med en öppen gräsyta som man kan sitta på, och ett flertal olika vistelseytor i syd- och sydvästläge.

Planteringarna med blommande buskar, träd och perenner ger grönska, blomsterprakt och vistelseytor till de gator som omger parken.

Bostadsgården är placerad på ett parkeringsgarage och ligger upphöjd ca 1,20 m över parkytans marknivå. Här bildas en stödmur i söderläge mot vilken en soltrappa byggs upp.

En kiosk eller ett litet kafé

I östra hörnet kommer ett teknikhus finnas. Husets fasader gestaltas som en del av parken med förslagsvis väggar av spaljéer för klätterväxter och vägg-fasta bänkar i perfekt läge för kvällssol. Huset kan förses med sedumtak och t.ex. målas i en mörk slamfärg, alternativt kan det vara träfärgat.

Söder om teknikhuset föreslås att en stationär kioskbyggnad placeras med lika utformning som teknikhuset. De små "trädgårdshusen" skapar en fin miljö som blir en avgränsning mot gatan och bildar en fast struktur med väggar mot sydväst. Ett alternativ är att utforma en torgyta som kan fungera som uppställningsyta för en food truck, kanske som ett flyttbart kafé.

En enklare servering med gott kaffe skulle ge både kvartersparken och Oskarshallsgatan mer liv och rörelse. Denna verksamhet främjar en levande stadsdel men är inte beroende av en fast lokal på kvartersmark. I nuläget planeras ett kafé i kvarteret. Ett förslag är att samma verksamhet hyr "kiosk-byggnaden i parken som öppnas upp under sommarhalvåret där kaffe, macka och kaka kan serveras med uteservering i parken.

Parkens entréer

Parken har flera entréer. I varje hörn som vetter mot Oskarshallsgatan före-slås tydliga entrérum som fångar upp flanören längs gatan och bildar en plats med sittplatser och grönska. Entréerna markeras med låga sittmurar, som också följer längs parkens gräns mot Oskarshallsgatan. En mindre smitväg finns också in i parken från Oskarshallsgatan.

Den nordvästra parkentrén leder in i parkens grönaste hörn. Här finns planteringsytor med träd, buskar och perenner. Mitt i grönskan finns enskilda bänkar eller parksoffor i varierande lägen för lugn och ro och för mindre sällskap.

I parkens nordöstra hörn ligger teknikhuset och den föreslagna kioskbygg-naden. De små husen bildar en entrézon från gatan där man kan röra sig in i parken mellan hus och trädstammar till det lilla torget med sittplatser och vattenblänk.

Soltrappa med trädplanteringar.

Liggsoffor i trä erbjuder plats för vila och lugn.

Parkettparken blir ett utropstecken i kvarteret och perennerna ger liv och blomsterprakt stora delar av året.

I parken finns olika typer av sittplatser. Soltrappan som inrymmer plats för många människor och bänkar för det lilla sällskapet eller den som vill ha en stund för sig själv.

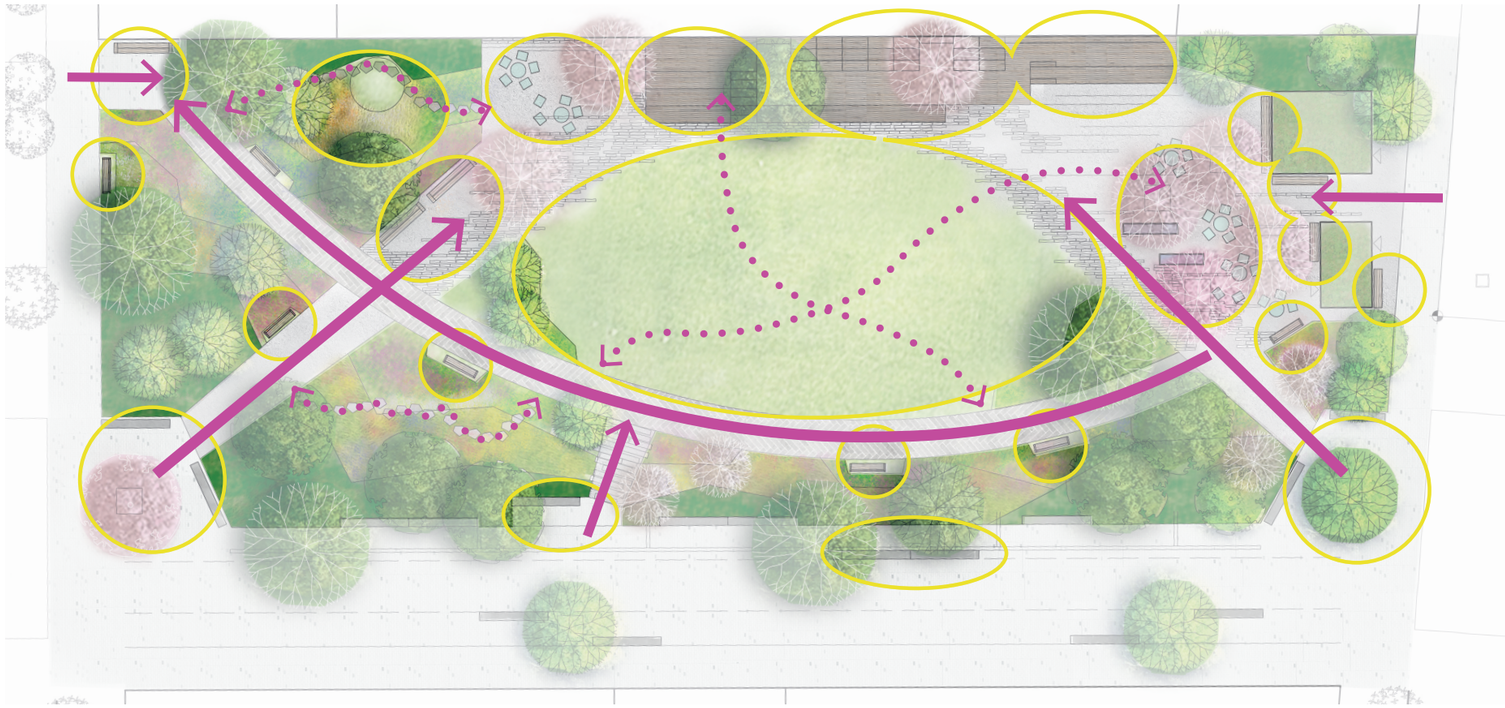

Stråk

Mindre stråk

Platser

STRÅK OCH PLATSER

Parkettparken är en relativt liten park som fylls av mindre platser och rumsligheter där många besökare kan vistas och finna ro. Flertalet platser utgörs av sittbänkar av olika karaktär, för sällskap eller den som besöker parken ensam. Soltrappan i söderläge erbjuder många sittplatser där träd och trappans utformning gör att tydliga, avgränsade platser skapas.
Gräsytan framför soltrappan utgör ett öppet rum för flexibel användning, exempelvis för att slå sig ned på med en filt. Ett bredare stråk kopplar samman nordvästra entrén med den sydöstra. Till den kopplas mindre stråk från övriga entréer.

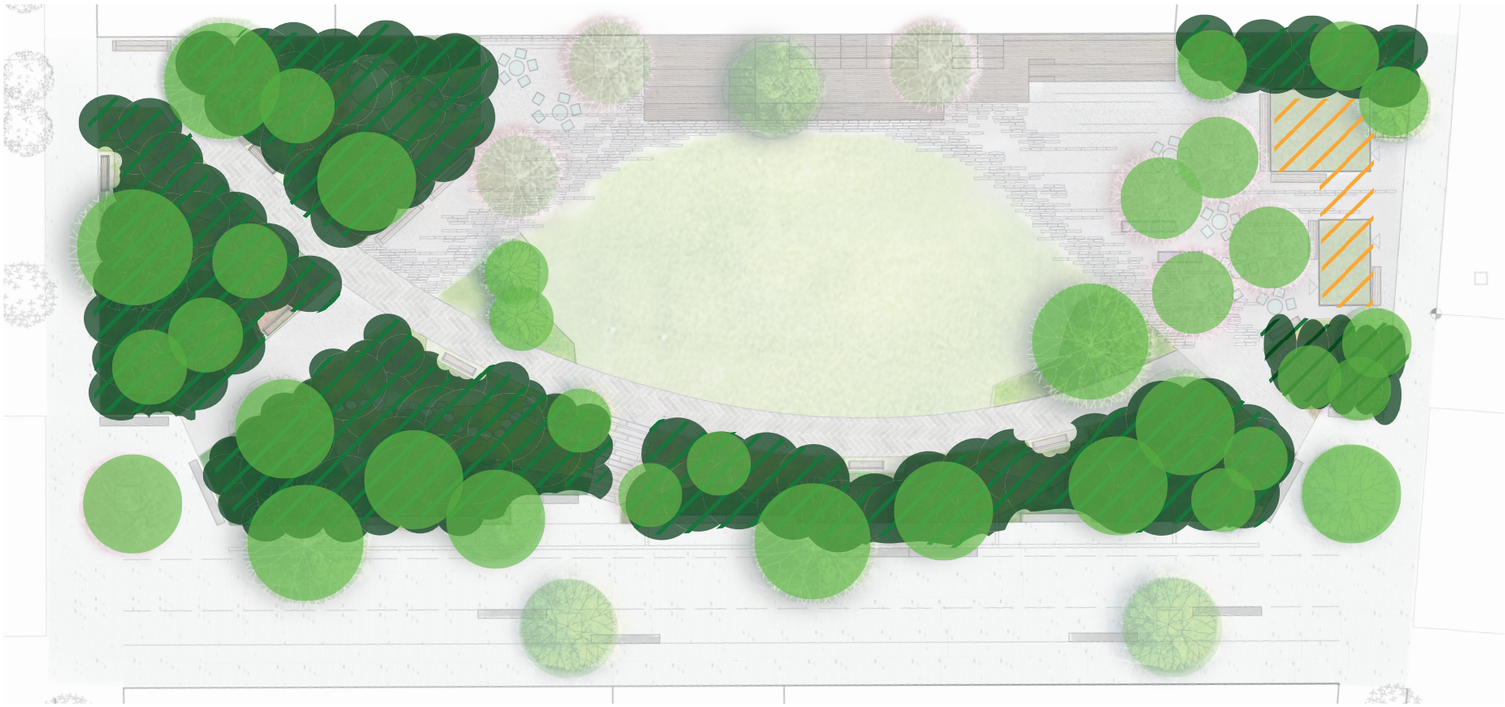

Träd

Avgränsande vegetation

Avgränsande byggnader

GRÖNSKA OCH DISPOSITION

Strukturskapande vegetation avgränsar Parkettparken från Oskarshallsgatan. Zonen utgörs av träd och ett buskskikt som ger form och stadga. I planteringarna skapas växtmiljöer med varierande karaktär. Växtmiljöerna skapar rumligheter som besökaren upplever när denne går igenom parken eller slår sig ned på någon av sittplatserna.
I västra delen avgränsas parken från gatan med hjälp av två mindre byggnader. En elstation som planeras där samt ett tillägg i form av en cafébyggnad.
Entréerna omfamnas av planteringar och skapar en tydlig upplevelse av att besökaren kliver in i något annat, en grön oas.

Stråk och vistelseytor

Hur människor rör sig i parken är viktigt för hur den kommer att användas. Parken ska upplevas som en avskild och lugn plats men den ska också vara lättillgänglig så att människor lockas in i parken. Stråk som fungerar som genvägar i vardagen befolkar parken och skapar stadsliv.

De gångytor som leder in i parken från Oskarshallsgatan får en beläggning av stenmjöl för att skapa en tydlig känsla av park. Ytorna av stenmjöl skiljs från grönytorna med en kraftig stålkant som också stabiliserar formen. Stålkanten har en visning som endast är 2 cm hög.

Ett tydligt gångstråk med en egen karaktär leder genom parken från det nordvästra hörnet till det sydöstra vid Oskarshallsgatan. Stråket kan fungera som en genväg på promenaden från bostaden ner Skeppsbroparken. Gångytan är relativt smal, men ändå lätt att mötas på. Utmed stråket finns flera sittplatser med parksoffor.

Gångstråket föreslås få ett eget uttryck genom en speciell beläggning. Ett material med många möjligheter är platsgjuten betong. Man kan arbeta med olika färger med hjälp av infärgning av betongen, ytans struktur, som blank slät eller blästrad samt med andra material eller objekt som gjuts in i betongen t.ex. infällda texter eller symboler med ett budskap, t ex skrift i metall som ger ett blänk i solljus och regnstänk.

Ett förslag är att beläggningen får en yta som ett parkettmönster, som en blinkning till den parkettfabrik som förr låg i området och som har gett parken sitt namn. Form, färg och yta bör då studeras noga så att det blir en inttressant och väl bearbetad effekt.

Ett annat förslag är att mönstret tas fram som ett konstprojekt i t.ex. en medborgardialog tillsammans med personer som ska bo i stadsdelen.

Stråket kan också inordnas i den övriga parken med en beläggning av stenmjöl med en stålkant mot planteringsytorna, likt andra ytor.

Små sittplatser med bara en parkbänk eller soffa är placerade i olika riktningar omgivna av perenner och buskar. Beroende på tid på dagen eller temperatur och årstid finns alltid platser där man kan välja sol eller skugga.

Den öppna gräsytan

Då parken har en begränsad yta bör den inte delas upp i alltför många olika rum. En samlande öppen gräsyta finns i mitten av parkrummet. På gräsytan kan man slå sig ner och ha picknick eller bara gå barfota. Här kan man samlas om man är många. På den stora soltrappan intill får både små och stora sällskap plats. Den kan också fungera som läktare med gräsytan som scen, eller tvärtom.

Runt gräsytan liksom i de breda planteringsytorna finns en mångfald av vistelseytor av olika karaktär och storlek.

Runt gräsytan finns flexibla vistelseytor där lösa stolar och bord kan placeras på önskad plats och beroende på hur stort sällskapet är. Fasta breda sittytor och bänkar finns också. Ytorna får en beläggning av sten och stenmjöl. Markstenen skapar vackra mönster i grusytan och ger stabilitet till kanterna och möten med andra material. Platsen beskrivs mer nedan.

Små inslag kan skapa mycket aktivitet. På bilden illustreras en flyttbar vagn som lånar ut brädspel i en liten park i New York.

Markbeläggning som skapar en fin, oregelbunden kant mot en gräsyta.

Gångytorna från entréerna får en stenmjölsyta. Växtmaterialet omfamnar gångytan och skapar upplevelsen av att besökaren från gatan kliver in i något annat, en grön oas.

Öppna gräsytan

Ett litet träd med skirt lövverk ger skön halvskugga en varm sommardag.

Den öppna gräsytan samlar rummet och här finns plats att slå sig ned med en filt och läsa en bok eller fika.

Sittplats omgiven av perennplanteringar med utsikt över gräsytan och soltrappan.

SEKTION ÖPPNA GRÄSYTAN B-BB

Skala 1:100 (A3)

Lilla parktorget

Kring de två små byggnaderna i parkens nordöstra hörn skapas en liten torgyta med några uppstammade träd som bildar ett lövtak. Här föreslås japanska rosablommande körsbärsträd som också får en flammande röd höstfärg. Med lösa stolar och bord blir platsen i sydvästläge en mycket fin plats att slå sig ner på. Ytan får en beläggning av stenmjöl och mönster av marksten. En vattenskulptur som en enkel vattenspegel eller med ett lätt porlande ljud som placeras under trädkronorna ger platsen en extra dimension. Förhoppningsvis kan boende i området använda platsen som en mötesplats i den lilla skalan för små marknader, fester eller loppis.

Platsen är utmärkt för en servering i form av kiosk eller food truck under sommarhalvåret. Tillgång till el i parken möjliggör för flera aktiviteter.

Fasta bänkar finns på byggnadernas fasader. Grusytorna kan också användas för boulespel eller andra spel.

Barn

Det är viktigt att Parkettparken gestaltas och blir en plats för lugn och ro. Inga traditionella lekredskap eller lekplatser anläggs i parken. Däremot finns många miljöer och platser i parken som är inspirerande för barn att vistas i. Trampstenar skapar mönster in i buskplanteringar och robusta perennytor. Här skapas små stigar och nya upplevelser för barn men även för nyfikna vuxna där växterna kommer nära.

Vid nordvästra hörnet finns en liten plats inne bland buskarna där en mindre koja, pilhydda eller bara några stora dekorativa stenar kan vara placerade. På den öppna ytan intill (öster) föreslås lösa parkmöbler och gärna tillägg av detaljer som en skulptur i form av en vacker stenhäll och/eller en dekorativ lekfull stenbeläggning som t.ex. kan samla vatten när det regnar (se inspirationsbilder i rapporten).

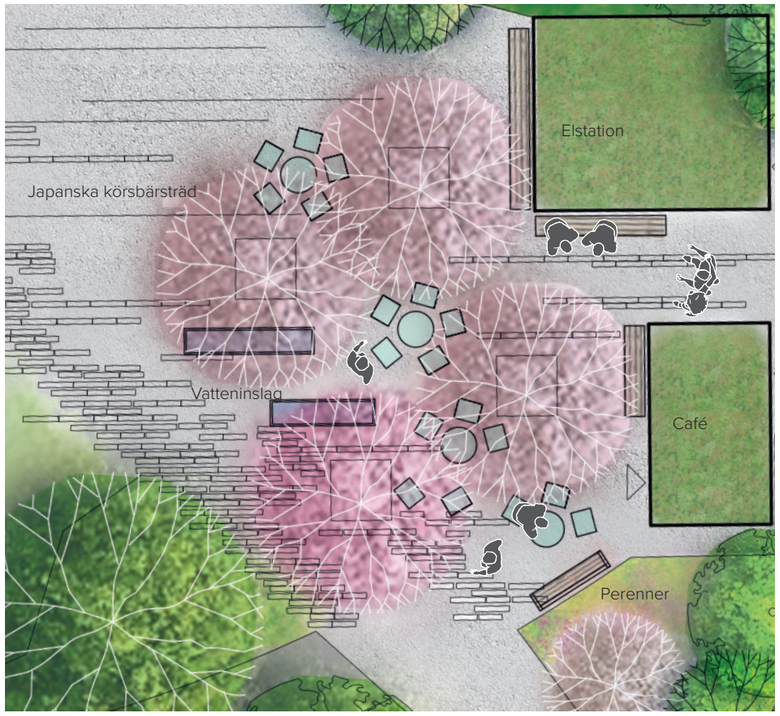

Liten kärra där parkens besökare kan låna brädspel.

Perennplantering med varierande textur och färg.

En liten kiosk eller kafé där besökaren kan köpa fika för att sedan sätta sig i skön halvskugga.

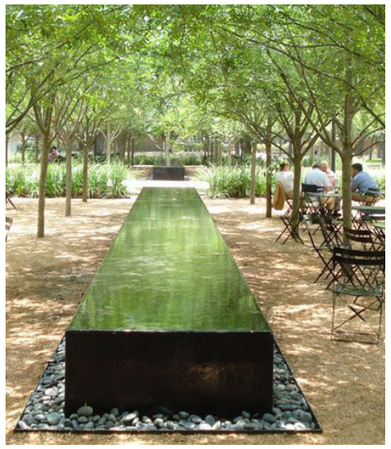
Vattenspegel som återger de skira kronorna på ett vackert sätt.

Vattenskulptur som uppmuntrar både vuxna och barn att röra och känna.

Lilla torgytan

Parkettparkens planteringar ger sinnliga upplevelser i form av doft, variation i textur och årstidsförändringar. På skyltar invid växtmaterialet kan den botaniskt intresserade läsa växternas namn.

Elstationen och kioskbyggnaden ges lika utformning som harmonierar med parkens uttryck. Kiosken kan vara en del av den caférörelse som planeras på motsatt sida parken på Oskarshallsgatan. Cafét med uteservering i parken kan exempelvis öppnas sommartid och severa enklare lunch, kaffe och fika.

SEKTION LILLA PARKTORGET C-CC

Skala 1:100 (A3)

Soltrappan

Soltrappan är ett viktig del av Parkettparken. Den placeras i söderläge mot den upphöjda bostadsgården och blir en plats att mötas och vistas på under stora delar av året. Både stora och små sällskap får plats på soltrappan eftersom konstruktionen består av flera olika sittplan i varierande storlek och höjd.

Funktion

Skeppsbron ska bebyggas som en tät kvartersstad med höga byggnader. Bostadsgårdarna kommer sannolikt bli små, vilket innebär att solen ibland inte kommer ner till markplan. Skeppsbroparken vänder sig mot Munksjön i norr, varför parken skuggas av byggnader och träd under stora delar av dagen. Därför är det viktigt att hitta alternativa platser för sol mitt på dagen och under hela året. Parkettparken ger möjlighet att hitta solbelysta platser i söderläge. I parkens norra del mot den upphöjda bostadsgården, placeras därför en sittrappa i trä. I bakkant möter soltrappan en bostadsgård på bjälklag 1,2 meter över parkens marknivå. Soltrappan blir en viktig mötespunkt i parken och i hela kvarteret. Här ska många människor få plats, kunna sitta i grupp och mer avskilt varför trappan är indelad i tre sektioner med varierande funktioner och form.

Västra delen

Den västra delen består av sittytor i fyra nivåer. Man kan sitta på träytorna eller luta sig mot trappstegen. Det övre planet är bredare, 2 meter, för att skapa plats för en mer flexibel sittyta och större sällskap.

Mittdelen

På mittsektionen föreslås liggsoffor eller fasta solstolar. Små träd med liten krona planteras i utskurna hål i soltrappan. De har ett skirt lövverk som erbjuder en skön halvskugga under varma sommardagar. De bidrar till att skapa rumsligheter och grönska. Träden har dekorativ vår- och höstfägring för att bidra till en trevlig plats att njuta av den första vårsolen eller under varma höstdagar. Höjden på sittplanen nedanför liggsofforna är 30 eller 60cm.

Östra delen

Den östra delen av soltrappan består av sittytor i tre nivåer. Det högre planet fungerar som en bänk med sitthöjd på ca 45-50 cm och ca 50 cm djup. Trappstegen är infällda i konstruktionen för att skapa variation i uttryck till skillnad från trappstegen som i den västra delen ligger ovanpå konstruktionen.

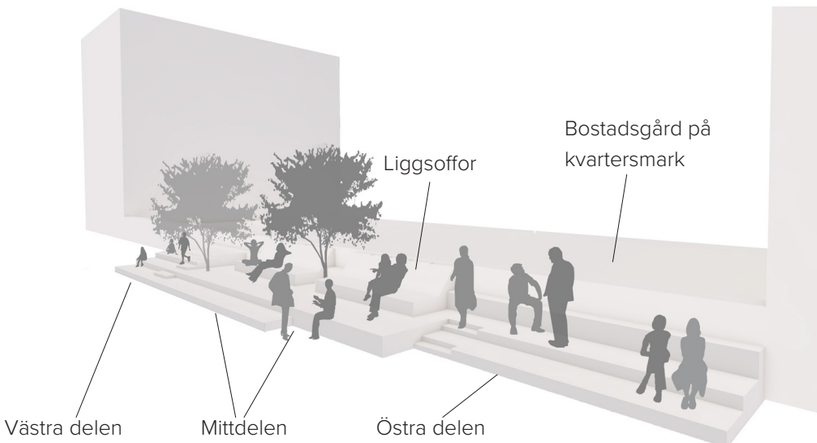

Träbeklädda soffor som hakats på trappsteg.

Liggsoffa som är skön att ligga i och som kan bli en del av sittrappan.

Sittrappa med träd som tillåts växa ur håligheter i trappan.

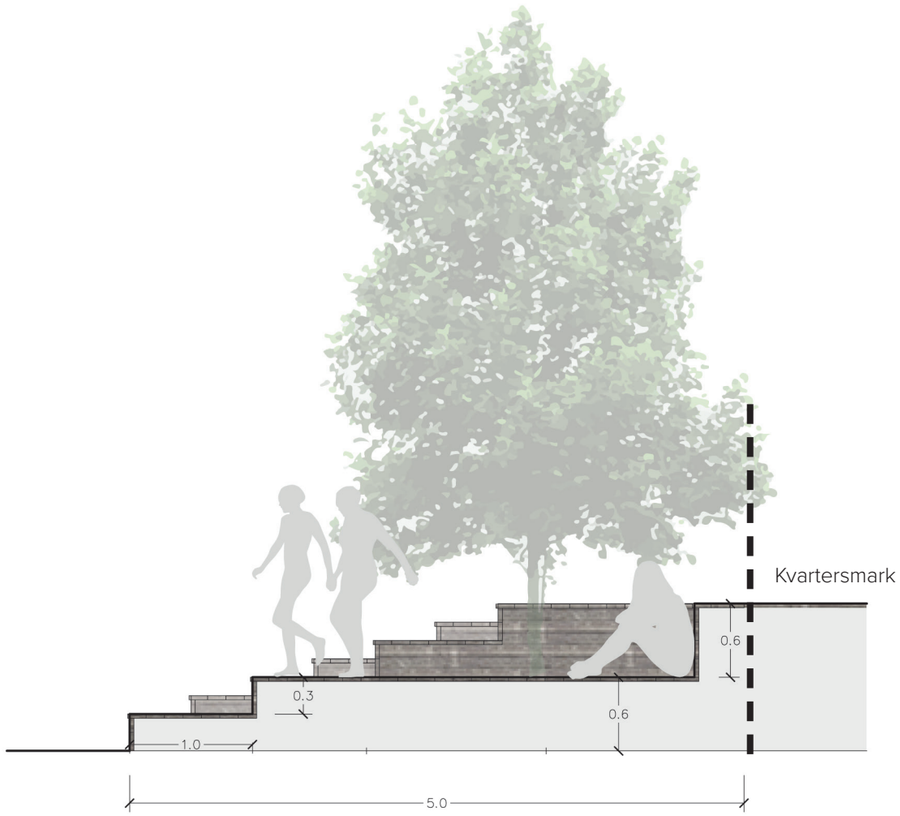

SEKTION SOLTRAPPAN MITTDELEN D-DD

Skala 1:50 (A3) Plan s. 7

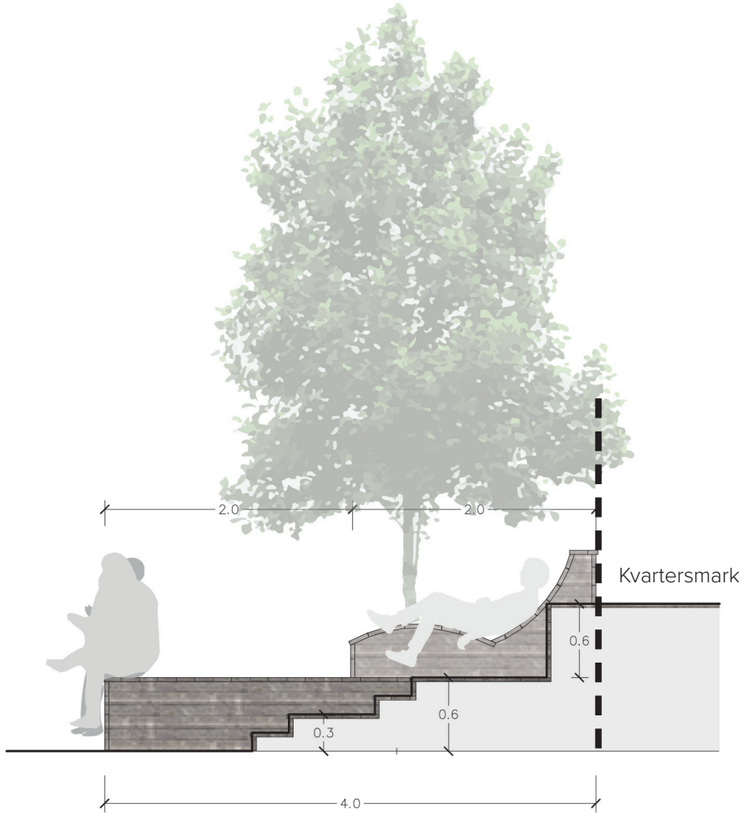

SEKTION SOLTRAPPAN ÖSTRA DELEN E-EE

Skala 1:50 (A3) Plan s. 7

Material och utrustning

Parkettparken är en plats för lugn och ro och ska upplevas som en grön lunga i gaturummet. Därför används i stor grad mjuka material i kontrast till gatornas hårdgjorda ytor. Gångstråket genom parken får en särskild beläggning med ett mönster som blir unikt för Parkettparken.

Markbeläggning

Stenmjöl

Parkettparken ska upplevas som en grön park där man kan söka lugn och ro. Genom att använda mjuka material som avviker från de omgivande stadsgatorna kan den känslan förstärkas. Med grusgångar (stenmjöl) som leder in i parken blir det tydligt att man befinner sig på en annan plats än i gaturummet. Det skapas en känsla och ett ljud när man rör sig på en grusyta som är förknippat med parker och trädgårdar.

Stenmjöl är ett tillgänglighetsmässigt godkänt material då det bildar en packad hård yta. Med en 1-2 cm grustopp (tumlad stenflis) blir uttrycket mycket likt de gammaldags hårt packade sandgångar man förr ofta använde i trädgårdsanläggningar. Materialet bör hämtas från stenbrott i regionen.

Där grusytan möter gräs eller planteringsyta stabiliseras kanten med en stålkant, som skiljer ytorna från varandra, underlättar skötsel och håller formen på ytan. Det är viktigt att en relativt kraftig plåt används för att tåla yttre påverkan.

Stenbeläggning i grus

På de delar som omger den öppna gräsytan och vid lilla parktorget kompletteras stenmjölsytan med stenbeläggningar som skapar dekorativa ytor. En långsmal marksten läggs i smala ränder som bildar hela stenytor i mötet mellan gräs och hårdgjord yta. Stenarna får gå ut i gräsytan för att skapa en mjuk kant. De stenar som möter en vegetationsyta sätts i bruk för att bli stabila.

Stenbeläggningen övergår i stenmjöl med grustopp i de lite större ytorna vid sidorna, t.ex Lilla parktorget. Här kan dock rader av stenar följa med som ett fint mönster. Stenbeläggningen kan också användas i mötet med byggnader eller andra objekt där en rad av sten stabiliserar eller skapar ett fint möte med ett annat material. Beläggningsmönstrets exakta utseende studeras i detaljprojekteringen. Om man vill lägga till andra dekorativa stenar i beläggningen för att höja kvaliteten på vissa ytor är det förstås möjligt.

I denna rapport föreslås en långsmal betongsten. Om man i ett senare skede föredrar natursten är det ett fint alternativ som är dyrare men mer beständigt.

Gångstråket

Diagonalt genom parken anläggs ett gångstråk som får en speciell beläggning av platsgjuten betong med ett för platsen unikt mönster. Betongen ger en helt slät yta och kan varieras i mönster, yta och färg. Genom blästring kan man också skapa mönster och effekter. Det är också möjligt att lägga in andra material eller bilder och "objekt" i betongen för att ge olika effekter, exempelvis texter i blank metall och guldfärgade lönnlöv, små metallbitar som glimmar när ljuset träffar dem.

Som tidigare nämnts kan utformningen av detta stråk genomföras som ett konstprojekt. Att engagera de boende i stadsdelen kan också vara ett alternativ för att få delaktighet i utformningen av stadens allmänna ytor. Om man arbetar med ett tema eller ett budskap med texter eller grafiska mönster kan t.ex. detta vara med som en tävling eller ett projekt där de boende eller barnen på skolan får ta fram förslag. Betongen gjuts med stålkanter som stöd. En fin beläggning av marksten eller en enkel grusyta liksom övriga ytor är enklare alternativ.

Stålkant som håller formen på mötet mellan gräs och grus.

Stenbeläggning kan skapa mönster och stabilisera grus/stenmjöl ytan i kantzonerna eller där det är mycket slitage.

Långsmal betongsten som oregelbundet möter en grusyta.

Marksten med små urgröpningar. När det regnar fylls dessa och förvandlas till ett temporärt lekinslag. (Formgivning Signe Persson Melin)

Utrustning

Parksoffa

En bekväm och ur tillgänglighetsperspektiv väl utformad parksoffa återkommer i parken på flera platser. Här ska finnas många sittplatser med utsikt över olika delar av parken. Parksoffan ska vara försedd med arm- och ryggstöd. Bredvid parksoffan finns en öppen yta där en rullstol eller barnvagn kan placeras. Karaktären på parksofforna är enkel för att smälta in i miljön och ge den breda bänken mer utrymme att karaktärsmässigt sticka ut i parken.

Breda bänken

På några platser föreslås en bred mer robust parkbänk av trä. Denna har en lite annan karaktär än parksoffan och ger en mer flexibel sittyta. Bänken har större mått än parksoffan och är både bredare och längre. Bänken placeras vid entrén i det nordvästra hörnet men också med utsikt över gräsytan i västra delen av parken.

Sittytor av trä föreslås också som väggfasta bänkar vid de två små husen i västra delen samt på vissa sittmurar längs Oskarshallsgatan och vid entréerna.

Lösa parkmöbler

Vid de grusade ytorna i västra och södra delarna av parken föreslås lösa stolar och bord för allmänheten. Möblerna kan flyttas runt efter solen eller efter storlek på sällskap. Parkmöblerna kan tas in under vinterhalvåret så det är viktigt att det också finns fasta möbler utspritt över parken. Eftersom lösa möbler föreslås även i Skeppsbroparken kan en speciell färgsättning och kommunens logotyp, alternativt parkens namn, vara tydligt inskrivet på varje möbel. Tillverkaren brukar vara flexibel och tillhandahålla sådana tillägg i en beställning för allmänt bruk.

Övriga sittmöbler

Vid parktorget kan en av de fasta parksofforna ha en mer utmärkande utformning. Det kan vara en soffa i en framträdande färg eller soffa m en säregen design. Parksoffan kan med dess färg och form fungerar sc ett litet utropstecken i miljön kring parktorget.

Belysning

Ett belysningsprogram kommer tas fram av Jönköpings kommun. Det är mycket viktigt att Parkettparken ljussättes i linje med det uttryck och den funktion som är tänkt för parken. Parken ska upplevas trygg men får inte vara alltför starkt upplyst då en del av den intima atmosfären går förlorad.

Enkel traditionell parksoffa med god tillgänglighet. Bild: Byarum bruk

Traditionell trädgårdssoffa i trä. Leksand Bild: Nola

Lösa parkmöbler ger en flexibel användning.

Som kompliment till parksoffan kan en soffa eller bänk med mer modern utformning placeras i parktorget. Bilder: Nola

Soffa, olika färger och längder, Long. Bild: Nola

Bred bänk med flexibel sittyta. Bild: Vestre

Gestaltningsprinciper för växtmaterial

Parkens träd

Mål

- Enligt ramprogrammet ska parkernas innehåll och karaktär variera varpå olika arter av parkträd planteras i Parkettparken. Det resulterar i en mångfald av rumsligheter, prydnadseffekter och årstidsvariation.
- Parken ska erbjuda platser i sol, varpå trädens placering är viktig.

Storlek och placering

Större och högre träd placeras i kantzonerna av parken, dels för att möta upp byggnadernas skala men också för att inte skugga parkens soliga lägen. I parkens inre delar planteras i huvudsak små träd som blir karaktärsskapande element i perennytorna.

Artval

Olika trädarter väljs ut så att den upplevelsemässiga variationen under året blir stor. Träd som blommar tidigt, får fin vår- och höstfärgning och har vinterkvaliteter gör att parken blir intressant året om. Även arter med andra sinnliga kvaliteter planteras, såsom katsura (*Cercidiphyllum Japonicum*) som doftar. Artvalen baseras delvis på återkommande arter längs Oskarshallsgatan, lokalgatorna och Skeppsbroparken för att skapa enhetlighet i området.

Speciella prydnandseffekter

Ett flertal artr med olika prydnadseffekter under året planteras i parken. Här beskrivs några. Två trädarter med vår-, höst- och vinterkvaliteter integreras i soltrappan, dessa är prydnadskörsbär (*Prunus 'Accolade'*) som får kraftig vår- och höstfärg och glanskörsbär (*Prunus Serrula*) som har en kopparfärgad bark som glänser i solen. Sistnämda art är även dekorativ vindertid då den glansiga mörka barken blir en utmärkande kontrast mot snön eller grånande trä.

Den öppna gräsytan ramas in av två planteringar. I den östra planteringen föreslås en kaukasisk vingnöt (*Pterocarya fraxinifolia E)* som med tiden blir parkens vårdträd, med grenar och lövverk som tillåts breda ut sig och skapa rum under kronan.

Vid parktorget planteras bergskörsbär (*Prunus sargentii)* som blommar i rosa på våren och får en fin röd höstfärg.

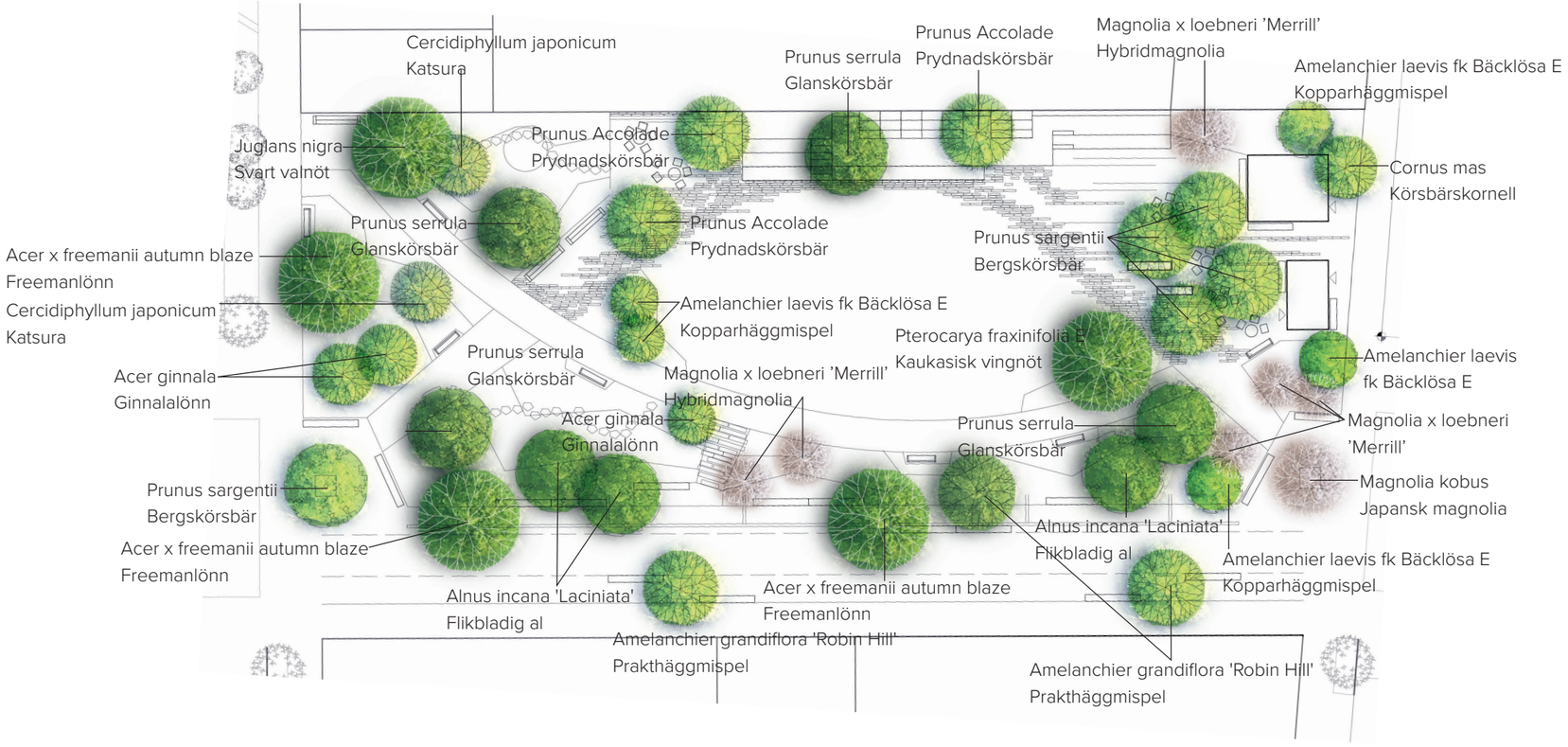

Alnus incana 'Laciniata'
Flikbladig gråal
Graciöst och luftigt träd med flikiga blad.
H: 8-12m B: 5-6m

Acer ginnala
Ginnalalönn
Tidig höstfärgning i rött.
H: 3-4m B: 4-5m

Juglans nigra
Svart valnöt
Dekorativ bark med gyllengul höstfärg
H: 15-20m B: 8-12m

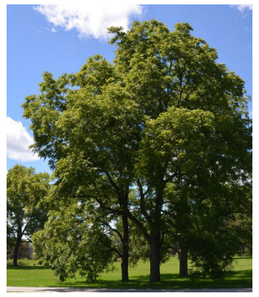

Prunus sargentii
Bergkörsbär
Rosa blomning och stark röd höstfärg.
H: 9-12m B: 5-7m

Cornus mas
Körsbärskornell
Blommar i gult tidigt på våren på bar kvist. Färgar i rött på hösten.
H: 4-6m B: 4-6m

Prunus 'Accolade'
Prydnadskörsbär
Litet träd som slår ut i rosa blommor.
H: 3-5m B: 2-4m

Magnolia x loebneri 'Merrill'
Hybridmagnolia
Litet träd med bred krona och rikligt med doftande blommor.
H: 4-5m B: 3-4m

Amelanchier grandiflora 'Robin Hill'
Prakthäggmispel
Litet och dekorativt träd. Blommar vitt och får vackert röd höstfärg.
H: 5-6m B: 3-4m

Amelanchier laevis fk Bäcklösa E
Kopparhäggmispel
Blommar i vitt på våren.
H: 3-5m B: 3-4m

Magnolia kobus
Japansk magnolia
Större sort av magnolia med genomgående stam.
H: 12-15m B: 5-7m

Cercidiphyllum japonicum
Katsura
Fin höstfärg och doftande löv.
H: 10-20m B: 6-12m

Pterocarya fraxinifolia E
Kaukasisk vingnöt
Snabbväxande träd med exotiskt utseende. Bladen är upp till 40 cm långa.
H: 12-15m B: 10-12m

Acer x freemanii Autumn Blaze
Freemanlönn
Upprättväxande lönn med kraftig höstfärg.
H: 12-16m B: 8-10m

Prunus serrula
Glanskörsbär
Prydnadsträd med glansig kopparfärgad bark som är extra vackert på vintern.
H: 5-7m B: 5-6m

Buskar och perenner

Mål

- Buskar och perenner ska tillsammans med träden skapa vackra rum och vara miljöskapande i Parkettparken.
- Buskar och perenner ska tillföra prydnadseffekter såsom blomsterprakt och årstidsförändringar genom sin variation i färg, textur, doft, struktur, blomning och bärsättning.
- Vegetationen byggs upp mot Oskarshallsgatan och skapar en avskärmning men samtidigt grönska mot gatan.
- Parkens utformning och perennprakt ska vara vacker att se på från omgivande bebyggelse, fönster och balkonger.

Växtmiljöer

Parkettparken är präglad av fina, blommande planteringsytor. En större del av planteringarna utgörs av perenner och blommande buskar samt större träd och mindre buskträd. Genom att skifta i färg, storlek, höjd och artsammansättning skapar planteringsytorna varierande växtmiljöer där besökaren upplever rumsligheter och platser med olika karaktär.

Karaktär och placering

Buskar

Buskar som ger struktur och även insynsskydd placeras framförallt i utkanten av parken och mot de höga husen i söder. Buskskiktet skapar även rumslighet kring entréer och utgör en avskärmning mot Oskarshallsgatan. Det består av arter med varierande karaktär till exempel vintergröna kvaliteter, praktfylld blomning eller dekorativ höstfärgning.

Perenner

I huvudsak placeras perennplanteringarna längs med norra sidan om stråket samt kring entréer. Perennenplateringarna omsluter sittytor och bildar små gröna rum. Låga buskar ger stadga åt perennplanteringarna och är viktiga som strukturbärande element under vintertid. Perennplanteringarna kompletteras även med låga buskträd som med varierande färg och form blir uppstickare i perennplanteringarna.

Marktäckande perenner

I anslutning till den öppna gräsytan placeras i huvudsak marktäckande perenner och lökar för att bevara sikten över ytan men tillföra blomning och rama in gräsytan.

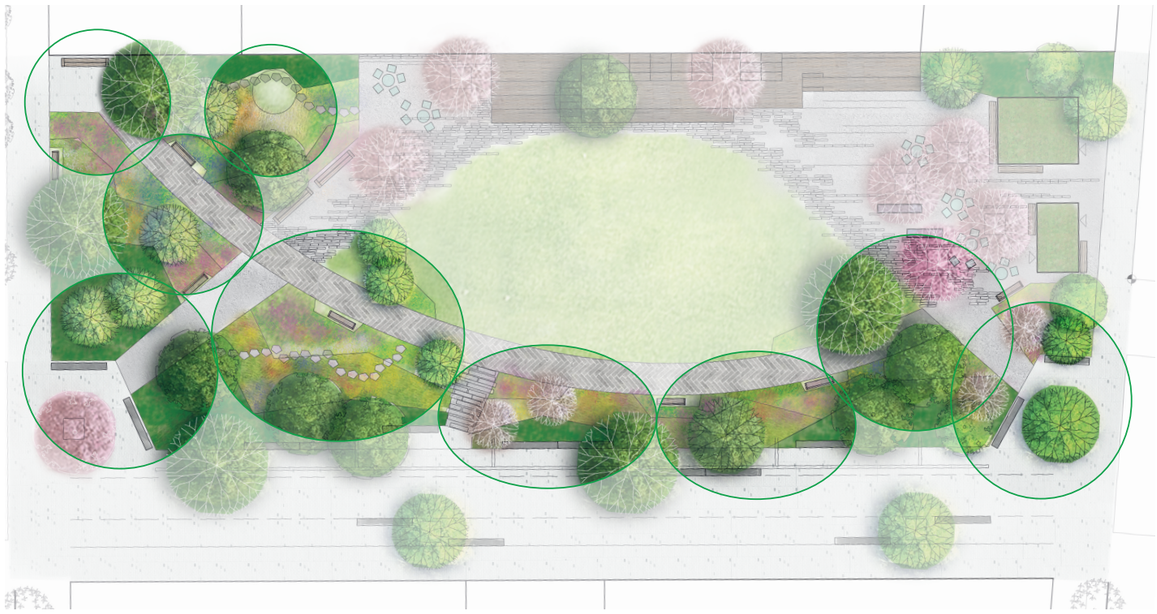

VÄXTMILJÖER

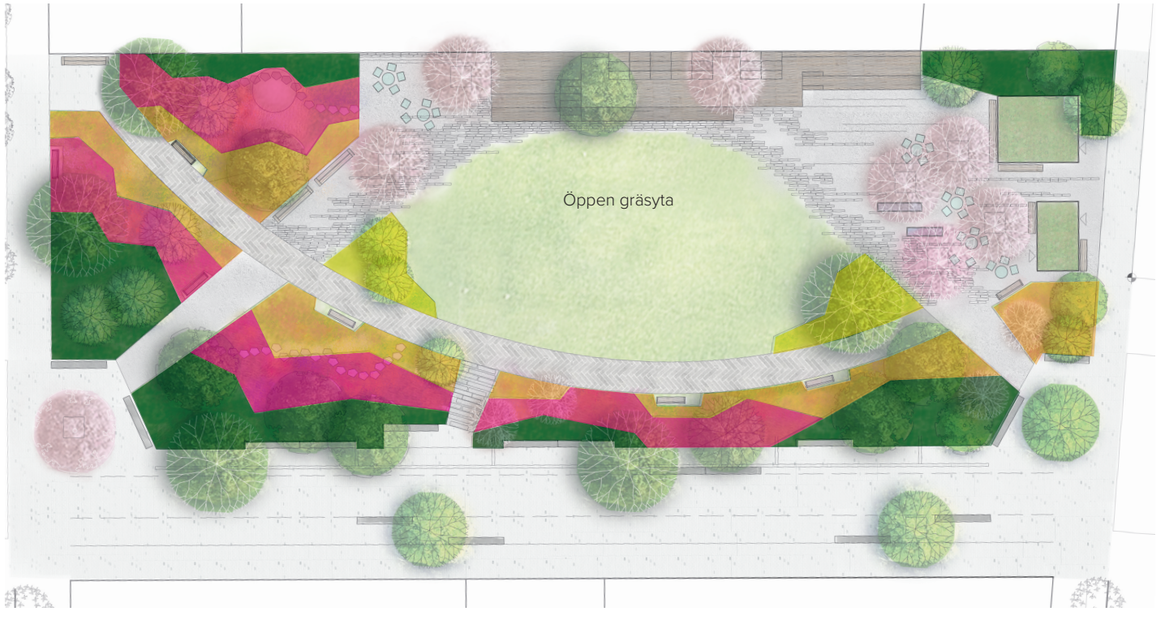

Högre perenner med inblandning buskar.

Lägre perenner och marktäckande perenner samt inblandning av låga buskar eller solitärer.

Buskar med varierande karaktär, ex blomning och bladstruktur.

Blommande marktäckande perenner med stort inslag av lökar.

KARAKTÄR OCH PLACERING

Blommande perenner och buskar som skapar små gröna rum.

Blommande perenner och buskar som omsluter sittytor.

Blommande perenner mot stråk. Växter i höjd mot buskskiktet.

Buskskikt som ger struktur, ramar in parken och avskärmar från Oskarshallsgatan.

SEKTION PERENNPLANTERINGAR A-AA

Skala 1:100 (A3)

Grova stenplattor i plantering att gå eller sitta på.

Litet porlande vattenspel i planteringsyta.

LITEN PLATSBILDNING
Skala 1:50 (A3)

Perenner och buskar har en rosa, violett ton med variation i textur.

Högre strukturskapande buske eller perenn ramar in sittplats. Kan exemeplvis vara en rosbuske som doftar svagt.

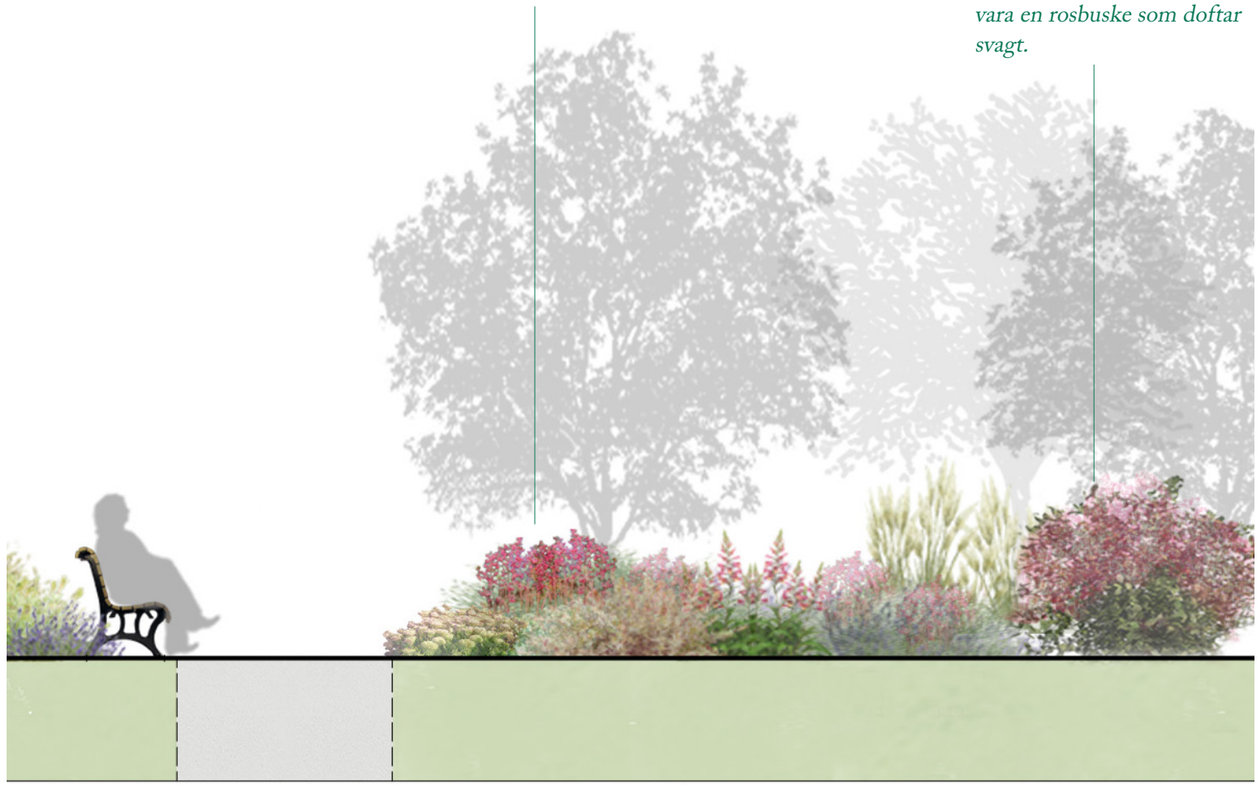

SITTPLATS
Skala 1:50 (A3)

Årstidsvariation

Parkettparkens blomning är som mest uppseendeväckande på sommaren men några växter blommar från tidig vår till sen höst. Vinterkvaliteter är också viktigt för att parken ska vara intressant året om. På vintern står de robusta gräsen kvar och kläs i frost och snö. När löven faller synliggörs dekorativa stammar och vintergröna arter träder fram i parken. Ett inslag av lökar i planteringsytorna förhöjer vårprakten i parken.

Bilden nedan visar hur Parkettparken skiftar färg på hösten, från frodigt grönt och blommande till sprakande höstfärger i gult orange och rött.

Rosenflockel blommar från augusti långt in i oktober.

Tidigt på våren står lökar för blomsterprakt.

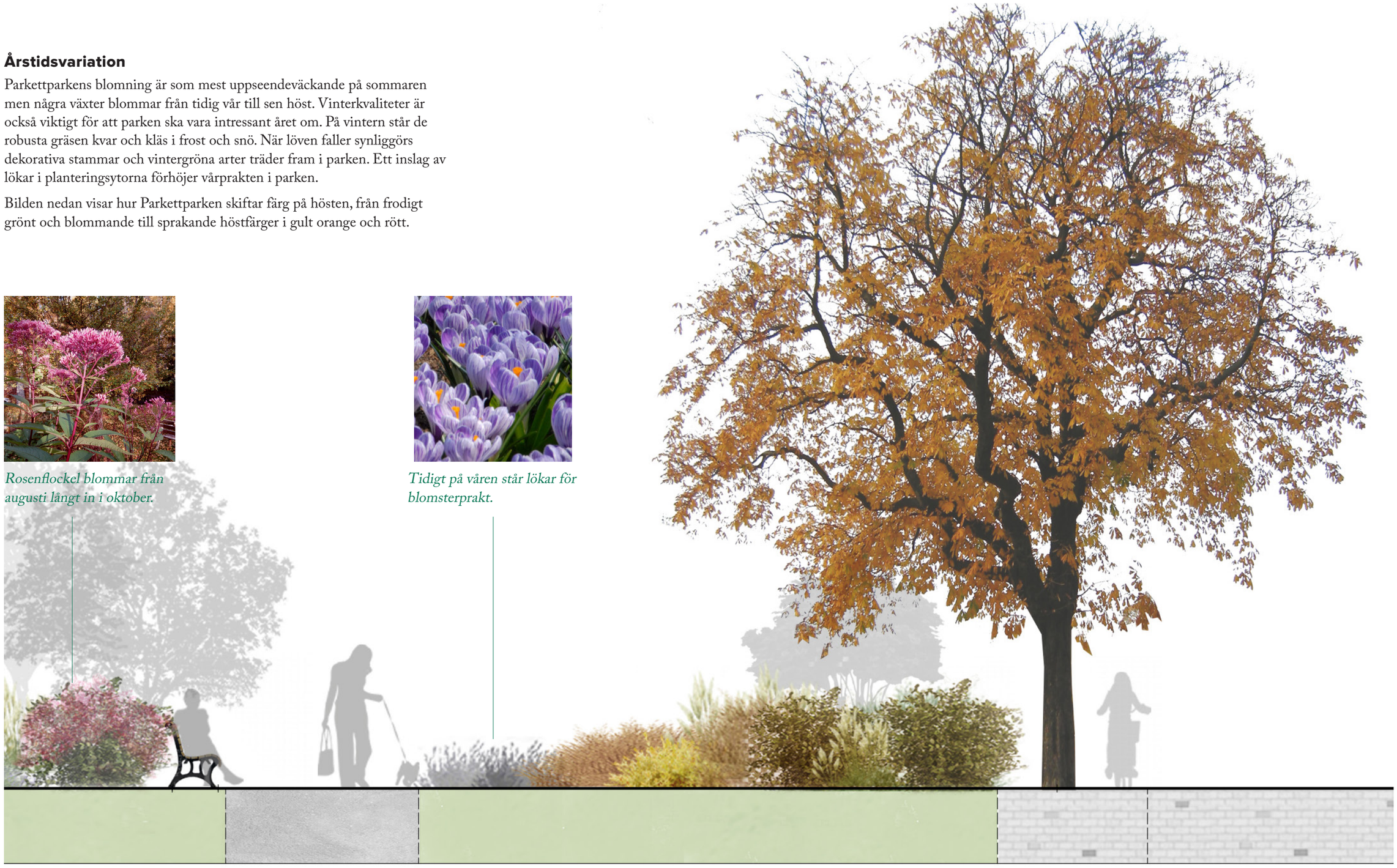

Artkompositioner

Grupper av perenner- och buskar sätts samman av varierande arter i vackra kombinationer som återkommer i parken. Grupperna harmonierar och förhöjer arternas specifika höjder, bladstrukturer och färger och skapar rum med olika karaktär i parken.

De delas in bland annat in efter blomning i olika färger och placeras i parken efter ståndort. I planteringsytorna smälter sedan grupperna samman och övergår på ett naturligt sätt över till en annan artkombination.

Perenngrupperna kompletteras med buskar och mindre buskträd.

Nedan presenteras förslag på karaktärsgivande arter i de olika grupperna. Perenngrupperna kompletteras med ytterligare arter. Arterna sätts samman med olika blomningstid så att en blomning tar vid då en annan arts blomningstid är över. Arterna väljs också ut efter förmåga att locka till sig pollinerande insekter.

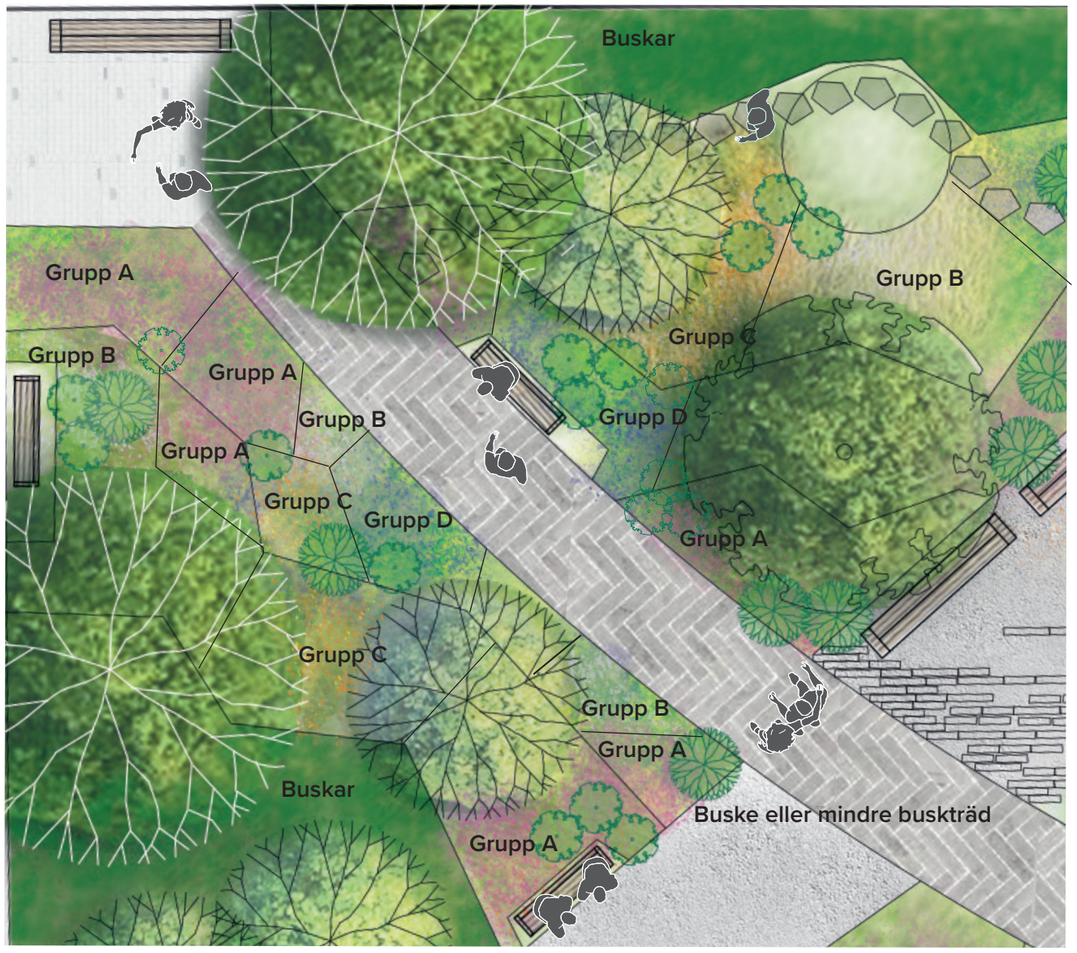

UTSNITT NORDVÄSTRA ENTREÉN

Skala 1:100 (A3)

Grupp A

Rosa violetta toner

Blomning över vår och sommarsäsongen.

Kärleksört.
Blommar i augusti, september, oktober.

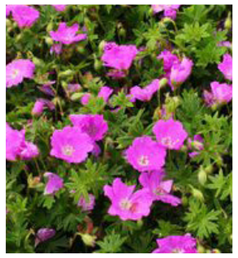

Blodnäva.
Blommar i juni, juli, augusti.

Facelblomster.
Blommar juni, juli augusti.

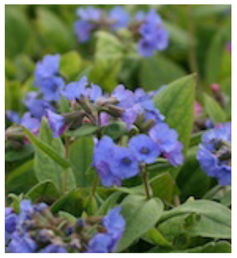

Smalbladig lungört.
Blommar i april maj.

Grupp B

Vita toner

Skuggtåliga arter

Funkia.
Blommar i juli, augusti, september.

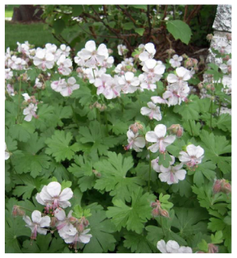

Biokovnäva.
Blommar i juni, juli.

Astilbe.
Blommar i juni, juli, augusti.

Storrams.
Blommar i maj, juni.augusti.

Grupp C

Röda/gula/orangea toner

Arter som trivs i solläge och blommar på sensommaren.

Blåtåtel.
Blommar i juli, augusti.

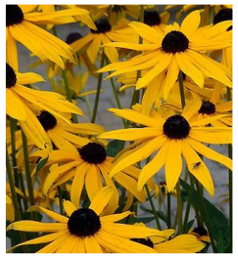

Strålrudbeckia.
Blommar i juli, augusti, september.

Trädgårdssolbrud. Blommar i juli, augusti, september, oktober.

Glansmiskantus.
Blommar i september, oktober.
Fin på vintern.

Grupp D

Blåvioletta toner

Arter som trivs i solläge och blommar under högsommaren.

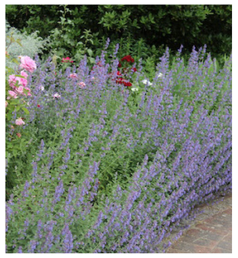

Kantnepeta.
Blommar i juni, juli, augusti, september.

Salvia.
Blommar i juni, juli, augusti.

Praktmarton.
Blommar i juli och augusti.

Iris.
Blommar i juni och juli.

Buskar

Strukturskapande buskar med höst- och vinter kvaliteter.

Rysk kornell.
Röda dekorativa stammar med vitbrokiga blad.

Rhododendron.
Blommar i maj, juni.
Vintergrön.

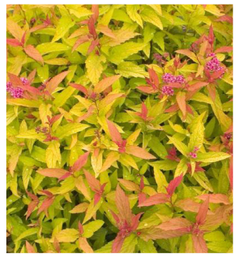

Dvärgspirea.
Lägre buske som får fin gul höstfärg.

Trollhassel.
Blommar tidigt på våren.

Marktäckande perenner

Lägre marktäckande perenner med kvaliteter året om. Kompletteras med lökväxter vår och höst.

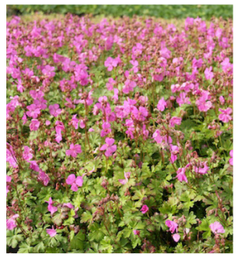

Liten flocknäva.
Blommar i maj-juni. Etablerar sig snabbt och doftar.

Jättedaggkåpa.
Blommar i juni, juli.

Waldsteinia.
Blommar i maj och juni.
Vintergrön.

Japansk sockblomma.
Blommar i maj och juni. Kantväxt i skuggiga lägen och buskage.

Höjd och rumslighet

Höjden på växterna i parken är viktiga för upplevelsen av olika rumsligheter och växtmiljöer. Vegetationen utgör "tak" och "väggar" till mindre platser, sittplatser och gångytor. På så vis skapas småskaliga miljöer där besökaren lockas slå sig ned eller vistas.

Mot Oskarshallsgatan och byggnaderna i norr får buskar, perenner och träd fungera som skärm och tillåts därför gå upp i höjd.

Sektionen illustrerar en av de mest vegetativa delarna i Parkettparken. Här finns ett stort inslag av högre buskar och perenner. Andra delar av parken kommer upplevas mer öppna. Då parken är så liten har man hela tiden kontakt med den litet mer öppna delen i mitten.

Trygghet

Det är viktigt att Parkettparken upplevs som en trygg plats! Samtidigt behövs avskärmningar från gatan och en tydlig rumslighet för att skapa de platser för lugn och ro som är ett av målen med parken. Höjden på växtmaterialet påverkar upplevelsen av trygghet men det är också med hjälp av växtmaterialet vi kan skapa avskärmning och rumslighet. Därför är det viktigt att bevara en visuell kontakt mellan de olika rummen/platsbildningarna i parken. Besökaren ska kunna se över busk- och perennplanteringarna och dessa når därför en maxhöjd på ca 1.5 meter. Vissa solitära buskar och perenner tillåts bli högre för dess rumsskapande kvaliteter. I nära anslutning till gångar och stråk är växtmaterialet lägre för att skapa sikt över planteringarna och den närmaste omgivningen.

När man rör sig längs Oskarshallsgatan kan man längs visa partier se in i parken. Vegetationen varierar i höjd och skapar siktlinjer som ömsom bryts av högre buskar eller lövverk.

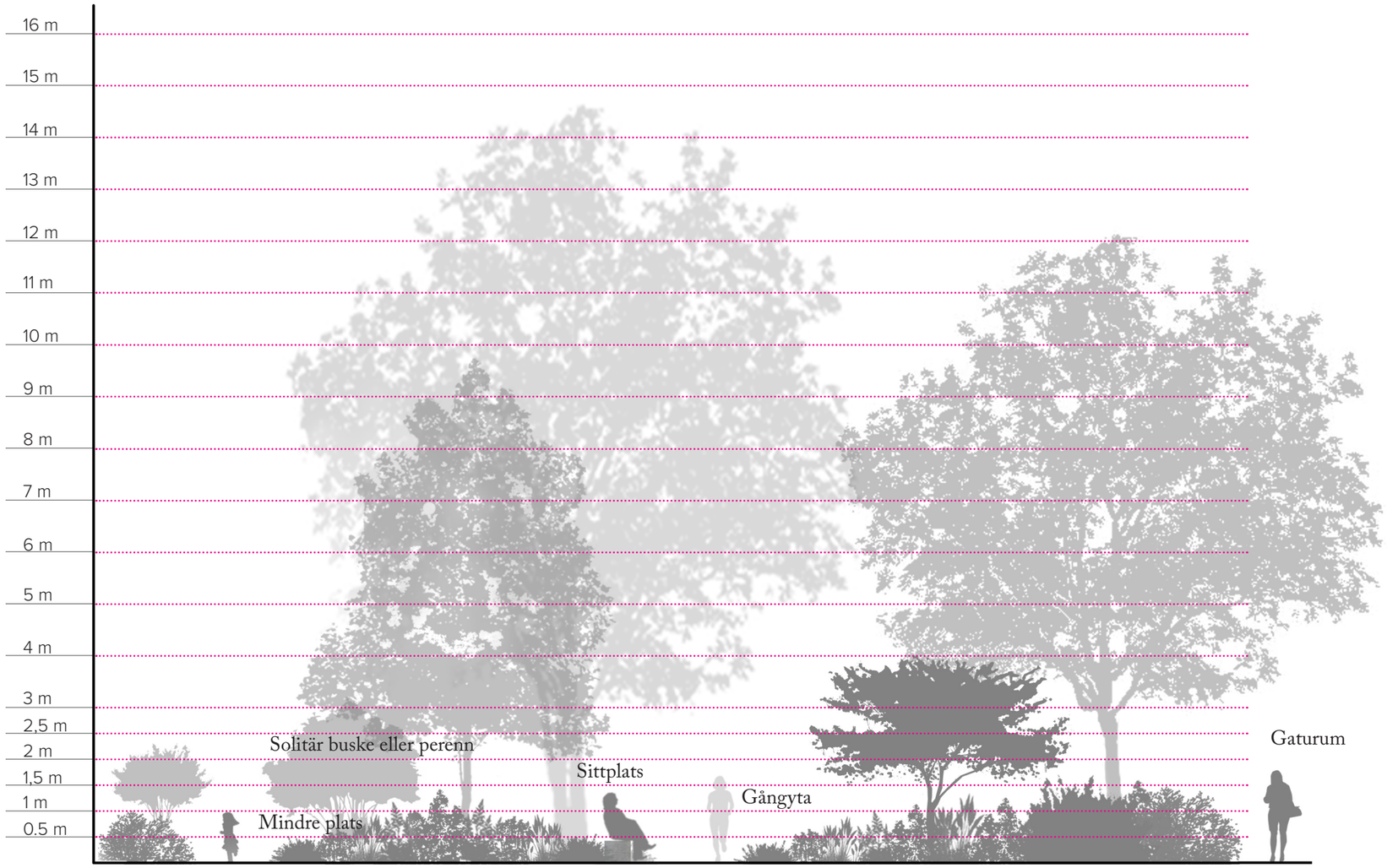

SEKTION B-BB
Skala 1:100 (A3)

Radar Arkitektur & Planering AB
Surbrunnsgatan 6
411 19 Göteborg

031-10 98 90
kontoret@radar-arkplan.se

Åsa Setterby Modéus